

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd – RP 115/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (RP 115/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Jord- och skogsbruksutskottet (JsUB 10/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (71/2023) 18 och 19 § samt
ändras 2 § 1 mom., 10 § 1 mom., 12 § 1 mom., 17 §, 28 § 2 och 5 mom., 31 §, 39 § 1 mom., 40 §
1 och 2 mom., 41 § 1 mom., 42 § 1 och 2 mom., 44 § 2 mom., 46 § 1 och 2 mom. samt 58 § 5, 7 och
8 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde samt begränsningar som gäller användningen av finansieringen

Finansiering som avses i denna lag får inom ramen för det anslag som årligen anvisas i statsbudgeten endast användas till de skogar som omfattas av skogslagens (1093/1996) tillämpningsområde och till de på statsrådets principbeslut baserade enskilda naturskyddsområden vars fridlysningsbestämmelser tillåter den finansierade verksamheten. Finansieringen får då emellertid inte gälla miljöstödsavtal i dessa naturskyddsområden. Finansieringen ska användas för skog som ägs eller förvaltas av sådana stödmottagare som avses i denna lag. Vattenvårdsåtgärder i torvmarksskog, byggande av vägar på dikesrenar, vård av skogsnaturen och grundlig förbättring av enskilda vägar anses gälla skog som ägs eller förvaltas av stödmottagare som avses i denna lag, även om åtgärderna och arbetet delvis utförs på något annat område, om de eftersträvade effek-

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

terna av arbetet eller åtgärderna kommer stödmottagarna till del. Finansieringen beviljas i form av stöd.

10 §

Verkställighetsplan, anmälan om verkställande och plan för vård av torvmarksskog

För beviljande av stöd för vitaliseringsgödning, vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen och hyggesbränning enligt denna lag förutsätts en verkställighetsplan som godkänts av skogscentralen. En verkställighetsplan för vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog ska basera sig på en tidigare upprättad plan för vård av torvmarksskog som har finansierats med stöd av denna lag. Efter att ovannämnda arbeten i skogen och planen för vård av torvmarksskog har slutförts ska en anmälan om verkställande lämnas till skogscentralen inom den tid som skogscentralen bestämmer. Dessutom ska det om utförande av åtgärder som gäller vård av plantbestånd och ungskog ges in en anmälan om verkställande till skogscentralen i samband med ansökan om stöd.

12 §

Stödets maximi- och minimibelopp och ett projekts minimistorlek i vissa fall

För ett projekt kan beviljas högst 100 000 euro per stödmottagare. Miljöstöd och stöd för grundlig förbättring av en enskild väg kan dock beviljas till ett belopp av högst 300 000 euro per stödmottagare.

17 §

Grundlig förbättring av en enskild väg

Stöd kan beviljas för grundlig förbättring av en enskild väg som behövs för transporter inom skogsbruket. En grundlig förbättring av en enskild väg kan gälla hela vägen eller en del av den eller dess konstruktioner och anläggningar. En grundlig förbättring av en enskild väg kan gälla byggande av en separat upplagsplats vid vägen eller byggande av en bro eller anläggning av en vägtrumma som motsvarar en bro, trots att vägen inte byggs om i övrigt.

Förutsättningar för beviljande av stöd är att

1) den enskilda väg som ska förbättras grundligt till sin struktur lämpar sig för transporter inom skogsbruket under hela året, med undantag för menförestider,

2) det med tanke på helheten av vägnätet av lägre grad kan anses ändamålsenligt att grundligt förbättra vägen,

3) det i enlighet med lagen om enskilda vägar (560/2018) har bildats en vägrätt och ett av vägdelägarna bestående väglag som sköter vägen; i fråga om ett projekt som en enskild markägare genomför på egen hand krävs dock inte att sådana har bildats,

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

4) den väg som ska förbättras grundligt har byggts i enlighet med åtminstone de tekniska krav som gällde för byggande av basvägar vid den tidpunkt när vägen byggdes,

5) det till verkställighetsplanen har fogats en jordmånsundersökning, ett mätprotokoll över bärigheten eller någon annan utredning av vilken det framgår att den planerade bärigheten hos den väg som ska förbättras grundligt möjliggör virkestransport året runt, med undantag för menförestider,

6) den väg som ska förbättras grundligt uppfyller de krav som gäller vägens målbärighet, minimilängd och minimibredd, den maximala vägtätheten i vägens verkningsområde och skogsbrukstransporternas uppskattade andel av transportererna på vägen,

7) underhållet av den väg som ska förbättras grundligt har skötts, men vägen är trots det i dåligt skick eller tekniskt föråldrad,

8) en utomstående övervakare som har tillräcklig yrkesskicklighet och som är oberoende av den som genomför projektet utses för projektet innan stödansökan lämnas in, när det är fråga om byggande eller reparation av en bro,

9) eventuella hinder för vattenlevande organismer att förflytta sig avlägsnas, när det är fråga om åtgärder i anslutning till vägtrummor och broar,

10) väglaget har fullgjort sin skyldighet enligt 50 § 1 mom. i lagen om enskilda vägar.

För att stöd ska beviljas förutsätts dessutom att grundlig förbättring av vägen inte har finansierats med medel enligt lagen om enskilda vägar eller den upphävda lagen om enskilda vägar (358/1962) under de senaste 20 åren. Avvikelse kan dock göras från detta krav, om användningen av vägen har förändrats väsentligt på grund av att skogsbrukstransporterna har ökat eller om användningen kommer att förändras på grund av en uppskattad ökning av skogsbrukstransporterna eller om vägens struktur inte längre lämpar sig för den materiel för virkestransport, flistransport eller maskintransport som används. För avvikelser krävs också att det har gått minst tio år från den föregående finansieringen av grundlig förbättring av vägen med offentliga medel. Tidsfristen räknas från slutbetalningen av finansieringen.

Stöd beviljas på villkoret att stödmottagaren iakttar den vård- och underhållsskyldighet som det föreskrivs om i denna lag.

Närmare bestämmelser om byggande av en upplagsplats enligt 1 mom., om de förutsättningar som gäller vägens målbärighet, minimilängd och minimibredd, den maximala vägtätheten i vägens verkningsområde, uppskattad andel skogsbrukstransporter av transportererna på vägen och skötseln av vägens underhåll och om övriga i denna paragraf föreskrivna förutsättningar för beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Vissa utredningar som behövs av sökanden för avgörande av ansökan och inledande av ansökningsomgång för projekt

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på stöd för grundlig förbättring av en enskild väg. Om det gäller en grundlig förbättring av en enskild väg som genomförs som ett samprojekt, får beslut om stöd för genomförandet inte fattas förrän skogscentralen har fått ett skriftligt meddelande om väglagets beslut om grundlig förbättring av en enskild väg samt en uppdaterad förteckning över vägdelägarna och de vägenheter som fastställts för dem.

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

Om en åtgärd som ingår i en plan för vård av torvmarksskog omfattas av skyldigheten att göra en anmälan om dikning i enlighet med 5 kap. 6 § i vattenlagen (587/2011), får beslut om vattenvårdsåtgärder och byggande av väg på dikesren i torvmarksskog inte fattas förrän skogscentralen har fått den anmälan om dikning som har lämnats till närings-, trafik- och miljöcentralen och ett eventuellt utlåtande om den. Inte heller ett beslut om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg får fattas förrän skogscentralen har fått anmälan i fråga och ett eventuellt utlåtande om den, om det ska göras en anmälan om dikning i enlighet med vattenlagen om en åtgärd som ingår i verkställighetsplanen i fråga.

31 §

Otillräckliga bevilningsfullmakter och anslag

Skogscentralen ska överföra en ansökan för behandling följande år, om det under det år då ansökan anhängiggjorts inte finns bevilningsfullmakter. Om det inte heller året efter det år då ansökan anhängiggjorts finns bevilningsfullmakter, avslås ansökan.

Skogscentralen ska överföra en ansökan om stöd för vård av plantbestånd och ungskog för behandling följande år, om det under det år då ansökan anhängiggjorts inte finns anslag. Om det inte heller året efter det år då ansökan anhängiggjorts finns anslag, avslås ansökan.

39 §

Skyldighet att tillåta att en väg används för rekreation

En markägare som har beviljats stöd för grundlig förbättring av en enskild väg är skyldig att tillåta att den enskilda vägen avgiftsfritt används för rekreation. Användningen kan dock begränsas, om det behövs för att förhindra att vägen skadas eller för att skydda känsliga områden, säkerställa att vägen används på ett säkert sätt eller säkerställa att vägen kan användas för skogsbrukstransporter på ett ändamålsenligt sätt. Det som föreskrivs ovan i detta moment om användning av en väg för rekreation gäller inte användning av vägen för annan ekonomisk verksamhet än skogsbruk.

40 §

Vård- och underhållsskyldighet

En enskild markägare som har fått stöd för vård av plantbestånd och ungskog är skyldig att i fem år efter det att allt stöd för åtgärden har betalats ut se till att det område som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. En enskild markägare som har fått stöd för vitaliseringsgödning, vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen eller hyggesbränning är skyldig att i tio år efter det att allt stöd för åtgärden har betalats ut se till att det område eller den enskilda väg som åtgärden har omfattat vårdas och underhålls. Ett område som underhållet gäller får inte börja användas så att användningen av området för skogsbruksändamål väsentligt förhindras.

Till vård- och underhållsskyldigheten hör

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

1) i fråga om stöd för vård av plantbestånd och ungskog, att det sörs för skogsbeståndets fortsatta utveckling så att det inte finns behov att bevilja objektet stöd för vård av plantbestånd och ungskog förrän fem år har förflutit från slutbetalningen av det beviljade stödet,

2) i fråga om stöd för vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarkskog, att de anordningar och konstruktioner som har byggts hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål,

3) i fråga om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg, att det på enskilda vägar och särskilda upplagsplatser sörs för behövlig grusning, reparation av trummor och broar samt öppning av tilläppta diken och andra arbeten som vägunderhållet förutsätter,

4) i fråga om stöd för vård av skogsnaturen, att anordningar och konstruktioner som byggts på vårdområdet hålls i ett skick som motsvarar deras ändamål,

5) i fråga om hyggesbränning, att naturvårdsträd som bränts inte avlägsnas.

41 §

Överföring av vård- och underhållsskyldigheten och andra skyldigheter som hänför sig till stödet

Vid byte av ägaren till eller innehavaren av en särskild rättighet till en fastighet eller ett annat område överförs vård- och underhållsskyldigheten samt skyldigheten att tillåta att en väg används för rekreation till den nya enskilda markägaren. Skogscentralen ska på ansökan upphäva vård- och underhållsskyldigheten, om en fastighet eller ett område löses in och användningen av fastigheten eller området för skogsbruksändamål därmed väsentligt förhindras. I sådana fall är markägaren inte skyldig att betala tillbaka stödet.

42 §

Upphävning av vård- och underhållsskyldigheten

Skogscentralen kan upphäva vård- och underhållsskyldigheten för ett område eller en enskild väg, om

1) den enskilda markägaren till väsentliga delar har förlorat den ekonomiska fördelen av det arbete som finansierats med statliga medel,

2) den fördel som avses i 1 punkten har förlorats på grund av en naturkatastrof eller av någon annan orsak som inte beror på markägaren, och

3) det inte är ändamålsenligt att utföra arbetet igen.

Skogscentralen kan upphäva vård- och underhållsskyldigheten för ett område eller en enskild väg, om den ekonomiska fördelen av det arbete som finansierats förloras av den anledningen att

1) området eller en betydande del av det i en plan anvisas för något annat ändamål än för skogsbruksmark,

2) ett miljöstödsavtal eller ett motsvarande avtal ingås för området eller en betydande del av det, eller

3) området omfattas av användningsbegränsningar eller åtgärdsförbud som införts med stöd av lag.

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

44 §

Skogscentralens tillsynsuppgift och handlingar som gäller statligt stöd

Skogscentralen ska ge markägaren möjlighet att avhjälpa de brister som konstaterats vid en fältgranskning, om bristerna är små och kan avhjälpas utan oskäligt besvär. Om försummelsen av skyldigheten att tillåta att en enskild väg används för rekreation är obetydlig, ska skogscentralen upplysa markägaren om skyldighetens innehåll och ge markägaren möjlighet att avhjälpa försummelsen. Skogscentralen ska i sådana fall fastställa en viss tid inom vilken bristerna eller försummelserna ska avhjälpas.

46 §

Återkrav av vissa stöd

Stödet eller en del av det återkrävs av stödmottagaren, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf. Stöd som har beviljats för vård av plantbestånd och ungskog, vitaliseringsgödsling, vattenvårdsåtgärder och byggande av vägar på dikesrenar i torvmarksskog, grundlig förbättring av en enskild väg, vård av skogsnaturen eller hyggesbränning återkrävs av en ny enskild markägare som har försummat vård- och underhållsskyldigheten. Stöd som har beviljats för grundlig förbättring av en enskild väg återkrävs också av en ny enskild markägare som inte har iakttagit skyldigheten att tillåta att vägen används för rekreation. Miljöstöd återkrävs av en enskild markägare som inte har iakttagit de skyldigheter som hänför sig till miljöstödsavtalet.

När stöd återkrävs på grund av försummelse av vård- och underhållsskyldigheten, upphör vård- och underhållsskyldigheten för området eller vägen, och i fråga om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg även skyldigheten att tillåta användning av vägen för rekreation, efter att stödet har betalats tillbaka. Om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg återkrävs på grund av försummelse av skyldigheten att tillåta användning av vägen för rekreation, upphör den skyldigheten och vård- och underhållsskyldigheten efter att stödet har betalats tillbaka. Om miljöstöd återkrävs på grund av försummelse av skyldigheter som ingår i avtalet, upphör skyldigheterna när miljöstödet har betalats tillbaka.

58 §

Ikraftträdande

Stöd för vitaliseringsgödsling kan inte beviljas med stöd av 14 §, om det inte har gått 20 år sedan slutbetalningen av stöd för vitaliseringsgödsling på samma objekt i enlighet med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) eller om det inte har gått 10 år sedan slutbetalningen av stöd för vitaliseringsgödsling på samma objekt i enlighet med den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

Stöd för grundlig förbättring av en enskild väg kan inte beviljas med stöd av 17 §, om det inte har gått minst 20 år sedan slutbetalningen av finansiering för ett vägprojekt i enlighet med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk eller om det inte har gått 10 år sedan slutbetalningen av stöd för ett vägprojekt i enlighet med den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Från detta krav kan dock göras undantag, om användningen av vägen har förändrats väsentligt på grund av att skogsbrukstransporterna har ökat eller om användningen kommer att förändras på grund av en uppskattad ökning av skogsbrukstransporterna eller om vägens struktur inte längre lämpar sig för den materiel för virkestransport, flistransport eller maskintransport som används. Ytterligare ett villkor är att det har gått minst tio år från slutbetalningen av den föregående finansieringen för byggande eller grundlig förbättring av vägen med offentliga medel.

Som en verkställighetsplan för vitaliseringsgödsling, grundlig förbättring av en enskild väg eller ett projekt för vård av skogsnaturen kan godkännas en plan för vitaliseringsgödsling, grundlig förbättring av en enskild väg eller ett projekt för vård av skogsnaturen som har finansierats med stöd av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, om planen som sådan eller med komplettering uppfyller kraven i 10 § och om stöd för vitaliseringsgödsling, grundlig förbättring av en enskild väg eller ett projekt för vård av skogsnaturen utifrån planen kan beviljas för genomförandet av arbetet. Stöd beviljas inte för komplettering av planen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en ansökan genom vilken stöd söks samtidigt för utarbetande av en verkställighetsplan som gäller byggande av en ny skogsväg eller sådan grundlig förbättring av en enskild väg som innefattar byggande av en ny skogsväg och för genomförande av ett sådant projekt har blivit anhängig före ikraftträdandet av denna lag tillämpas på ansökan de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en ansökan genom vilken stöd söks för genomförande av ett projekt som gäller byggande av en ny skogsväg eller sådan grundlig förbättring av en enskild väg som innefattar byggande av en ny skogsväg har blivit anhängig inom den tidsfrist som angivits innan denna lag trädde i kraft och som avses i 32 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag före eller efter ikraftträdandet av denna lag tillämpas på ansökan de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en ansökan genom vilken stöd söks för utarbetande av en verkställighetsplan som gäller byggande av en ny skogsväg eller sådan grundlig förbättring av en enskild väg som innefattar byggande av en ny skogsväg har blivit anhängig före ikraftträdandet av denna lag tillämpas på ansökan de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. I sådana fall tillämpas även på en ansökan som gäller stöd för genomförande och som har blivit anhängig efter ikraftträdandet av denna lag de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Skogscentralen får inte ange en tidsfrist enligt 32 § 2 mom. i den lag som ändras genom denna lag som är senare än den 30 juni 2025. Skogscentralen ska avgöra ansökningarna senast den 30 september 2025.

Riksdagens svar RSv 123/2024 rd

Helsingfors 22.11.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare